

Gør Det Selv

SVÆRHEDSGRAD

Her kan alle være med, men det kræver tid og omhu.

LET

SVÆRT

TIDSFORBRUG

Trappen her var færdig i løbet af en forlænget weekend.

PRIS

Ca. 2.000 kr. ekskl. leje af lakfræser.

MATERIALER

- Slibeskiver, korn 80, 120 og 180
- Akrylfuge
- Træfiller
- Maling
- Hårdvoksolie
- Plejemiddel
- Div. tape mv. til afdækning

SPECIALVÆRKTØJ

- Lakfræser
- Skrabejern

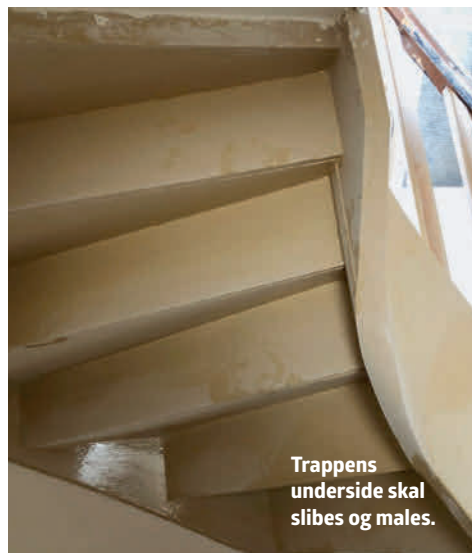
Tæppet skal af, så vi kan komme til.

Den gamle fernis skal slibes helt væk, inden trinnene får ny olie.

De mange lag maling skal skræbes og slibes af, inden der males på ny.

Trappens underside skal slibes og males.

SKRABEJERN fjerner effektivt tykke lag af lak og maling.

LAKFRÆSER er den absolut mest effektive maskine til at fjerne lak og fernis i tykke lag.

MULTICUTTER kan både skære og slibe. Sliber helt inde i bunden af 90-graders hjørner.

EXCENTERSLIBER sliber hurtigt trin og stødtrin, både med grove og fine slibeskiver.

DELTASLIBER kan komme til, hvor der ikke er plads til excenterliberen.

TOTAL FORVANDLING

Det kan virke håbløst, men **selv den grimteste og mest slidte trappe kan blive som ny** – med det rette værktøj og rigeligt med knofedt.

Man skal ikke skue hunden på hårene – eller trappen på trinnene. For selvom trappen her ligner et håbløst tilfælde med sit mønstrede tæppe og lag på lag af lak, fernis og maling, så er der håb.

For inde under den aldrende sminke er trappen sund og rask, bygget af gode materialer. Og faktisk – skal det vise sig – ganske smukt bygget.

Det ser vi dog først for alvor, da al lak og maling er skrælet af, og det gamle træ er slebet helt ned, så det fremstår rent og fint.

Men selvom det kunne være fristende at lade trappen stå sådan, helt nøgen, skal den altså beskyttes igen, for der løber mange fødder op og ned ad den i løbet af dagen.

Løsningen er maling til stødtrin, vanger og de flot udskårne balustre og så en slidstærk oliebehandling til de flotte trin. Så kommer den fine konstruktion atter frem i lyset, nu i moderne klæder. □

Skrabe og slibe

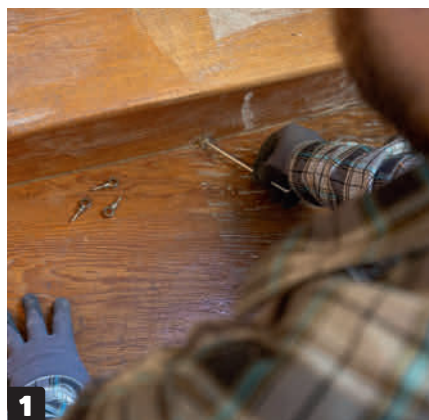
Første opgave er at få al den gamle, tykke lak og maling af, så vi kommer helt ind til frisk træ.

Hvis vi forsøger at fjerne de mange lag lak og maling med slibeskiver, vil skiverne lynhurtigt blive fyldt op, så det vil koste mange, mange slibeskiver og alt for mange timer. Derfor skaffer vi en lakfræser, der kan fræse lak og maling af langt mere effektivt.

Når det værste er væk, tager slibemaskinerne over, startende med korn 80, sluttende med korn 180. Vi bærer briller, masker og høreværn.

Lakfræseren er suveræn

Til en trappe med et tykt lag lak/fernis er en lakfræser det absolut mest effektive værktøj. Dens roterende knive fjerner typisk op til 0,3 mm materiale. Det vil koste en excentersliber lang tid og mange slibeskiver at opnå det samme. Så vær forsigtig, for du kan nemt skabe fordybninger. Lej den, eller køb den på tilbud.

1 Fjern skruer, søm mv. Søm eller skruer, der fx har holdt et tæppe på plads, skal fjernes. Stikker der dykkere ud, så slå dem helt i. Metal vil ødelægge slibemaskinerne.

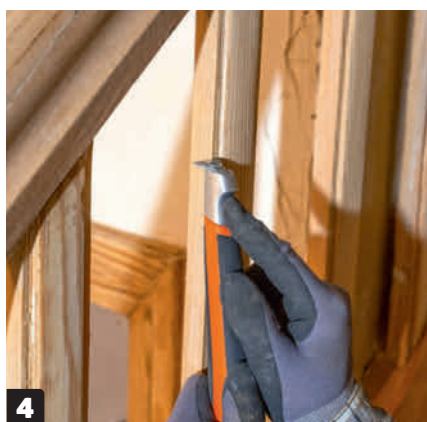

Hold lakfræseren helt plant, og hold den i bevægelse, så den ikke fræser fordybninger.

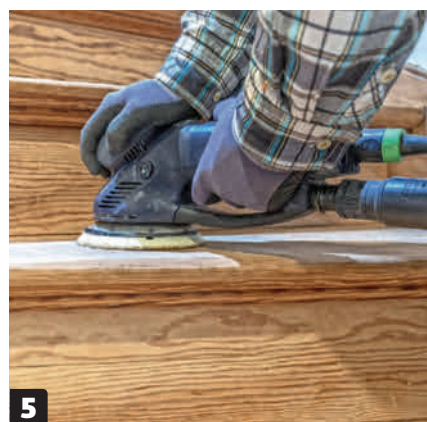
Start med den groveste maskine. Her fjerner lakfræseren tykke lag maling og lak fra undersiden af trappen. Den skal også bruges på trinfladerne.

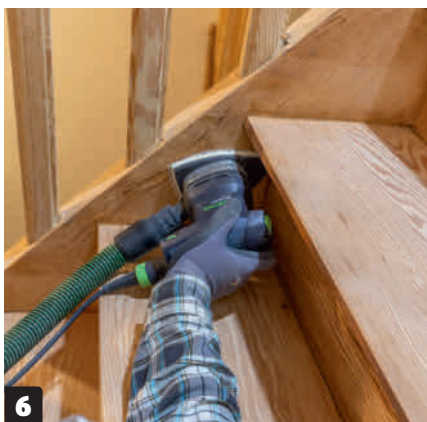
3 Skrab lakken af med skrabejernet der, hvor lakfræseren ikke kan komme til, fx som her oven på trappevængen.

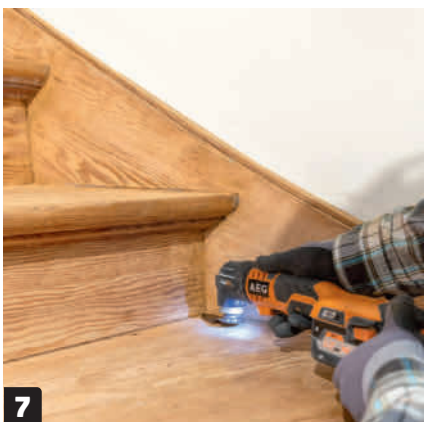
4 Kom helt ind i alle hjørner med skrabejernet, fx i de fine udfræsninger på balustrene. Jo hårdere du presser på skrabejernet, jo mere materiale fjerner det.

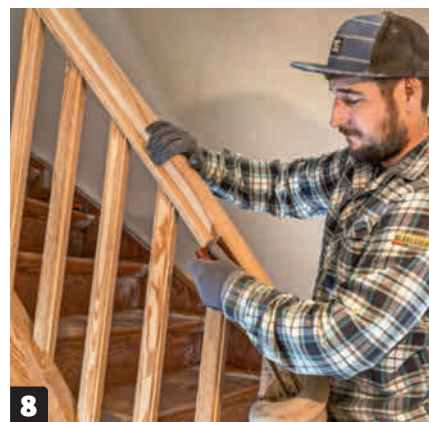
5 Slib fladerne med excentersliber. Med sine cirkelnde bevægelser er den en af de mest effektive maskiner. Overvej at købe slibenet, der bedre lader støvet passere videre ind i støvsugeren end slibeskiver.

6 **Slib mindre flader med en deltasliber**, der også nemmere kan komme ind i hjørner og kroge, end du kan med excentersliberen.

7 **Slib helt ind i alle hjørner.** Her kan en multicutter med en slibesål komme til.

8 **Slib de fine detaljer med slibepapir.** I de fine udfræsninger på gelænderet er det svært at komme til med slibemaskiner, så dem må du tage med håndkraft.

Reparere

Efterhånden som trappen bliver slebet fri for lak og maling, bliver gamle skader synlige. De skal fikses, inden trappen atter skal have lak og maling.

Vi ved, at nogle af trappetrinnene knirker. Det løser vi ved at slå små trækiler ind mellem trin og stødtrin eller mellem trin og trappevanger, alt efter hvor knirkelydene kommer fra.

Endelig ser vi efter gamle reparationer: Er de udført godt nok, eller skal de faktisk fjernes og skiftes ud? Det er nu, vi har chancen for at få det bedst mulige resultat ud af vores anstrengelser.

Kilerne er skåret til af små stykker fyrretræ, så de passer i mellemrummet.

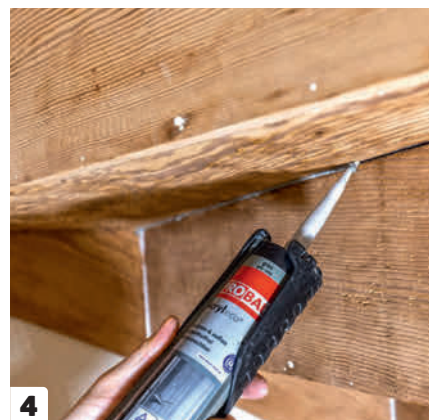
Skær små kiler til at støtte trinnet, der knirker. Trinnet gnider her imod stødtrinnet, og de små kiler stabiliserer trinnet.

2 **Slå kilerne ind på plads**, så de netop sidder i spænd og støtter trinnet.

3 **Skær kilerne til** med multicutteren, så de ligger helt plant med stødtrinnet. Skær forsigtigt, så du ikke skærer i trinnet.

4 **Luk sprækken med en akrylfuge** af god kvalitet. På den måde sikrer du dig lidt bedre mod fremtidigt knirkeri.

Pas på ikke at sætte dykkeren for yderligt. Så risikerer du, at træet flækker.

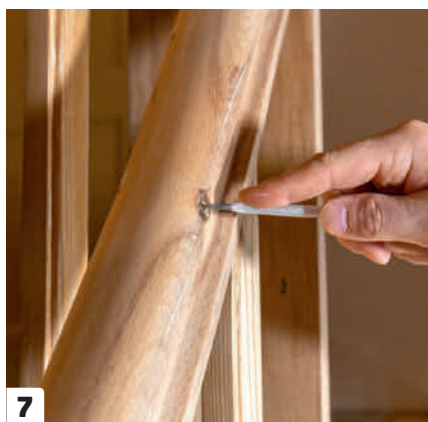
5

Søm løse balustre fast med små dykkere, der slås i skråt nedefra og op i håndlisten.

6

Reparér hak og dybe ridser med træspartel. Fyld ud, lad spartelmassen tørre, og slib den så let over.

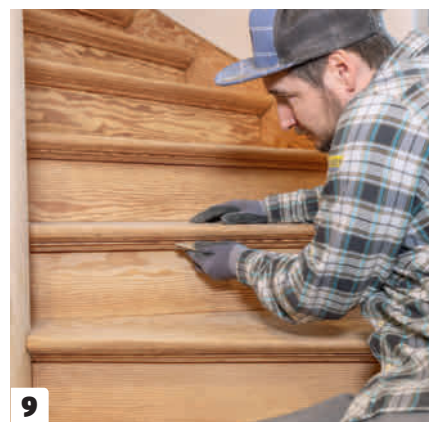
7

Tjek gamle reparationer efter. Hvis de er lavet dårligt, så fyldninger fx smuldrer, hvis du stikker til dem, så skrab dem ud, og fyld dem igen.

8

Slib reparationerne, inden du maler. Sørg for, at også næsten skjulte reparationer får en tur med slibepapir. I de små riller i balustrene må vi folde et stykke slibepapir for at kunne komme til.

9

Husk undersiden af trinnene. Eventuelt overskydende spartelmasse fra reparationer skal væk, ligesom lakrester.

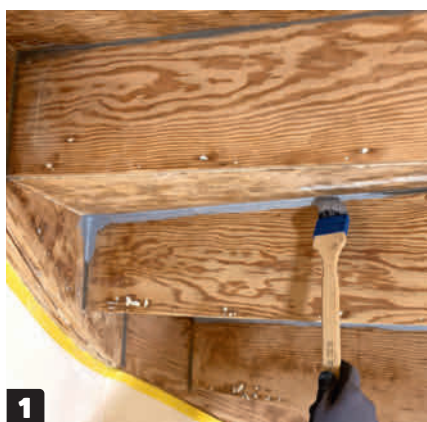
Male og oliere

Alt træværk er slebet ned, og nu er det tid til trappens nye og endelige look.

Der er stort set frit valg, men husk på, at en trappe bliver brugt flittigt, så du bør vælge en behandling, som gør trappen slidstærk. Ellers skal du hele turen igennem igen om ganske få år.

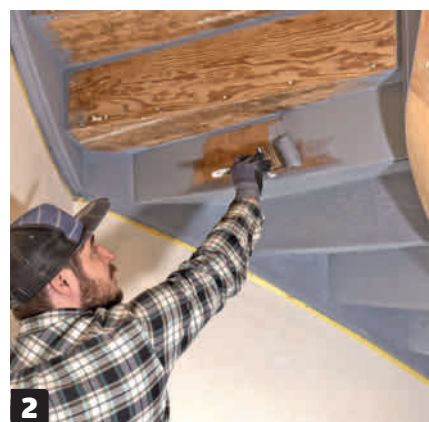
Vi vælger her en hvidpigmenteret hårdvoksolie, som er nem at genopfriske. Den lysner samtidig træet, der uundgåeligt vil gulne med tiden.

Undersiden af trappen og vangerne får maling, og det hele får lov til at tørre i fred efter producentens anbefalinger.

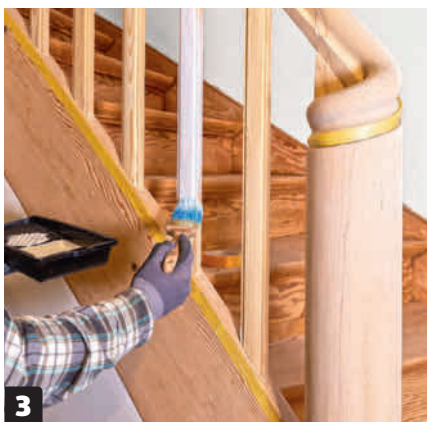
1

Mal kanter og hjørner, inden du maler en hel flade. Dæk af med tape ud mod dele, der ikke skal males.

2

Mal fladerne med en rulle. Den mindre rulle her er praktisk, fordi fladerne ikke er så store.

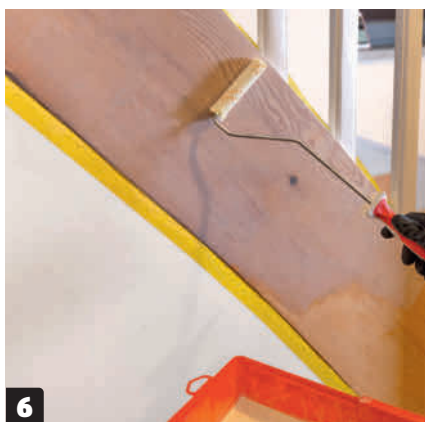
3
Brug en blød pensel på balustrene. Den er god til at komme ind i alle de små udfræsninger.

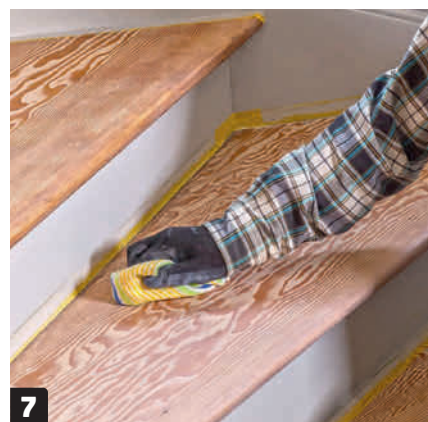
Mal stødtrinnene i en farve, gerne samme farve som vangerens inderside, hvis du gerne vil skabe lidt kontrast. Ellers skal de blot have samme olie eller lak som trinnene.

5
Brug en bred pensel/kost på trinnene. Her har vi valgt en pigmenteret hårdvoksolie, der skal masseres ind i træet, og det er den brede pensel god til.

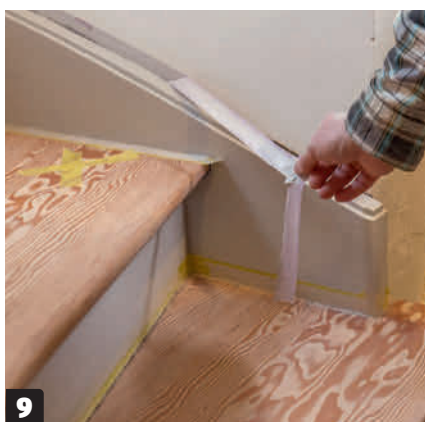
6
Rul olien på vangen. Rullen er fin til at massere den hvidpigmenterede hårdvoksolie ind i træet på den udvendige vange.

7
Fjern overskydende olie efter en halv time. Olien tørres væk med en blød bomuldsklud. Kluden skal herefter opbevares lufttæt, da den kan selvantænde.

8
Ekstra beskyttelse. Til nogle serier af olie kan man købe en plejeolie, der opfrisker og giver ekstra beskyttelse.

9
Så kan afdækningen fjernes, og småfejl kan udbedres, hvis tape'n fx har siddet lidt for langt inde på det, der skulle males.

10
Så er trappen som ny med en farvet underside, hvidmalede vanger og balustre og olierede trin og håndliste.